

طبقه‌بندی محصولات کشاورزی به منظور مدیریت بهینه منابع آبی با استفاده از سری زمانی داده‌های لندست ۸

فاطمه کردی^۱، سعید حمزه^{۲*}، سارا عطارچی^۳، سید کاظم علوی‌پناه^۴

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد سنجش از دور، دانشکده جغرافیا، دانشگاه تهران

۲. دانشیار، دانشکده جغرافیا، دانشگاه تهران

۳. استادیار، دانشکده جغرافیا، دانشگاه تهران

۴. استاد، دانشکده جغرافیا، دانشگاه تهران

(تاریخ دریافت ۱۳۹۷/۰۲/۳۱؛ تاریخ تصویب ۱۳۹۷/۰۷/۱۰)

چکیده

شناسایی نوع محصولات کشاورزی به منظور مدیریت بهینه منابع آبی با استفاده از سنجش از دور، با وجود دسترسی کم و مستقیم به زمین‌های کشاورزی، سبب کاهش چشمگیر هزینه‌ها در بخش مدیریت کشاورزی و منابع آبی می‌شود، اما طبقه‌بندی اراضی کشاورزی به علت شباهت زیاد طیفی محصولات مختلف با استفاده از تصاویر تک‌زمانه چندطیفی دقت چندانی ندارد. یکی از راه‌های غلبه بر این مشکل، استفاده از سری زمانی داده‌های ماهواره‌ای است. هدف از مطالعه حاضر، افزایش دقت تفکیک محصولات کشاورزی برای مدیریت بهینه منابع آبی با استفاده از سری زمانی داده سنجش از دور است. در مطالعه حاضر پس از انجام پردازش‌های مربوط به داده‌های اپتیکی، شاخص‌های مختلف گیاهی و همچنین آبدو و دمای سطح زمین از داده‌های سری زمانی اپتیکی محاسبه و با استفاده از مدل TIMESAT پارامترهای کلیدی فنولوژیکی گیاه در قسمتی از دشت میاندوآب استخراج شده است. با توجه به در دسترس بودن اطلاعات و داده‌های زمینی، وضعیت پوشش گیاهی از قبیل پراکنش و خصوصیات گیاهی بررسی شد. سپس، با استفاده از همه این ویژگی‌ها به کمک الگوریتم طبقه‌بندی ماشین‌های بردار پشتیبان، نقشه محصولات کشاورزی تولید شد. الگوریتم طبقه‌بندی ماشین بردار پشتیبان به دلیل انعطاف‌پذیری زیاد این الگوریتم برای شرایط و هدف‌های مختلف با دقت کلی ۹۲ درصد و کاپای ۹۱/۹۱ در صورتی که در فرایند طبقه‌بندی از ترکیب باندها، شاخص‌های گیاهی GNDVI و شاخص ALBEDO، LST استفاده شود، بیشترین دقت را در تفکیک کردن محصولات کشاورزی به همراه داشت.

کلیدواژگان: سنجش از دور، فنولوژی، لندست ۸، منابع آب، TIMESAT

بیشتر از طریق کارشناسی و روش‌های سنتی صورت می‌پذیرد. بررسی‌ها نشان داده است این روش‌ها خطاهای زیادی دارند [۱۴].

دسترسی‌نداشتن به اطلاعات مربوط به تنوع محصولات کشاورزی و سطح زیر کشت هر محصول، سبب می‌شود که سالانه هزینه‌های زیادی در بخش مدیریت کشاورزی، صورت بگیرد. معمولاً، تعیین نوع محصولات کشاورزی بر اساس گفته‌های کشاورزان منطقه و داده‌های میدانی جمع‌آوری شده، انجام می‌شود. روش یادشده نه تنها به هزینه و وقت بسیار زیادی نیاز دارد، بلکه سبب می‌شود که هیچ‌گاه نتوان از این طریق به یک مدیریت یکپارچه در زمینه کشاورزی رسید. بر اساس مطالعات صورت‌گرفته می‌توان گفت که یکی از کاربردهای مهم سنجش‌ازدور در کشاورزی، تعیین نوع محصولات و حدود دقیق مزارع به‌منظور دستیابی به تعیین سطح زیر کشت انواع محصولات کشاورزی است.

یکی از مفاهیمی که در تعریف و تشخیص فنولوژی گیاه استفاده می‌شده، بر پایه شناسایی نقاط بحرانی در روند NDVI فصلی بود. برای مثال، با شروع فصل بهار با استفاده از اطلاعات استخراج شده از فنولوژی می‌توان به چرخه رشد فصلی دست یافت، اما دیگر جزئیات را نمی‌توان بررسی کرد [۴]. بر اساس مطالعه‌ای که در شمال آمریکا بین سال‌های ۱۹۸۲ تا ۲۰۰۶ صورت گرفت، نشان داده شد که بررسی تغییرات فنولوژیکی گیاه به دلیل میزان زیاد تغییرات آن به خصوص در فصل بهار مستلزم این است که تغییرات فنولوژیکی با درنظرگرفتن تغییرات زمانی کامل و طولانی مدت بررسی شود [۳].

بندینی و همکارانش در سال ۲۰۱۶ برای تهیه نقشه محصولات کشاورزی در منطقه CERRADO کشور برزیل از تصاویر لندست ۸ استفاده کردند. آنها با استفاده از سری زمانی شاخص EVI پارامترهای فنولوژی را استخراج و درنهایت با استفاده از الگوریتم طبقه‌بندی جنگل تصادفی، نقشه محصولات کشاورزی این منطقه را تهیه کردند [۲]. کارکائوسکیت و همکارانش در سال ۲۰۱۷ شاخص‌های پوشش گیاهی را به‌منظور بررسی تغییرات فنولوژی بررسی و ارزیابی کردند. آنها دریافتند که شاخص‌های NDVI و EVI در بین شاخص‌های گیاهی، برای استخراج پارامترهای فنولوژی همچون شروع و پایان فصل رشد مناسب‌ترند [۹].

مقدمه

از آنجا که هدرافت آب در ایران از میانگین جهانی بیشتر بوده و بزرگ‌ترین مصرف‌کننده آب در کشور، بخش کشاورزی است، مهم‌ترین روش برای کاهش مصرف آب کشاورزی و توسعه بخش کشاورزی، اصلاح الگوی کشت است [۱]. بنابراین، توصیه می‌شود از روش‌های جدیدتر با صرف انرژی، هزینه و زمان کمتر برای رسیدن به الگوی کشت منطقه استفاده کرد، که در صورت نیاز برنامه‌های مدیریتی به‌منظور اصلاح الگوی کشت می‌توان بهره‌مندی داشت. چراکه در بعضی مناطق با تغییر الگوی کشت می‌توان بهره‌مندی داشت و توجه ویژه به تولید اساس ظرفیت تولید هر منطقه داشت و توجه ویژه به تولید محصولات اساسی به منظور امنیت غذایی در بخش کشاورزی با توجه به وضعیت آب مورد استفاده گیاه صورت گیرد. به طور مثال، درباره محصولات کشاورزی استراتژیکی همچون چغندر قند که میزان مصرف آب زیادی دارد، بررسی تغییرات سطح زیر کشت این محصول در مدیریت منابع آب می‌تواند بسیار کمک‌کننده باشد. با اطلاع داشتن از الگوی کشت موجود در منطقه، می‌شود محصولاتی که میزان مصرف زیاد آب و بازده کمتری دارند را حذف کرد و به الگوی کشت بهینه منطقه دست یافت. به طور مثال، از گیاهانی با راندمان مصرف آب زیاد و مقاوم به خشکی و شوری نظیر سورگوم و کنجد استفاده کرد.

پایش محصولات کشاورزی به سبب اهمیت و جایگاه آن در برنامه‌ریزی برای تأمین امنیت غذا در کشور ایران به عنوان یک مسئله مهم همواره مورد توجه بوده [۱۲] و تا کنون مطالعات مختلفی در زمینه کشاورزی با استفاده از سنجنده‌های اپتیکی انجام شده است [۱۳، ۱۲ و ۱]. برآورد سطح زیر کشت محصولات مختلف کشاورزی در کشور معمولاً از سه طریق تخمین کارشناسی، برآورد از طریق فهرست‌برداری و استفاده از فناوری‌های جدید (از جمله سنجش‌ازدور و سامانه اطلاعات جغرافیایی) انجام می‌شود. دقت روش تخمین کارشناسی بسیار اندک است و نمی‌توان نتایج آن را در تصمیم‌گیری‌های مهم کشور به کار گرفت. در روش برآورد از طریق فهرست‌برداری، هرچند سطح زیر کشت محصول تخمین زده می‌شود، اما پراکندگی آن را به دست نخواهد داد، ضمن اینکه هزینه زیاد نیروی انسانی عامل مهم و محدودکننده این روش است. در ایران به دست‌آوردن آمار مربوط به کشاورزی،

استفاده از تغییرات فنولوژیکی گیاه تصاویر چندطیفی چندزمانی با حد تفکیک مکانی متوسط در محدوده دشت میاندوآب برای مدیریت صحیح منابع کشاورزی است.

مواد و روش‌ها

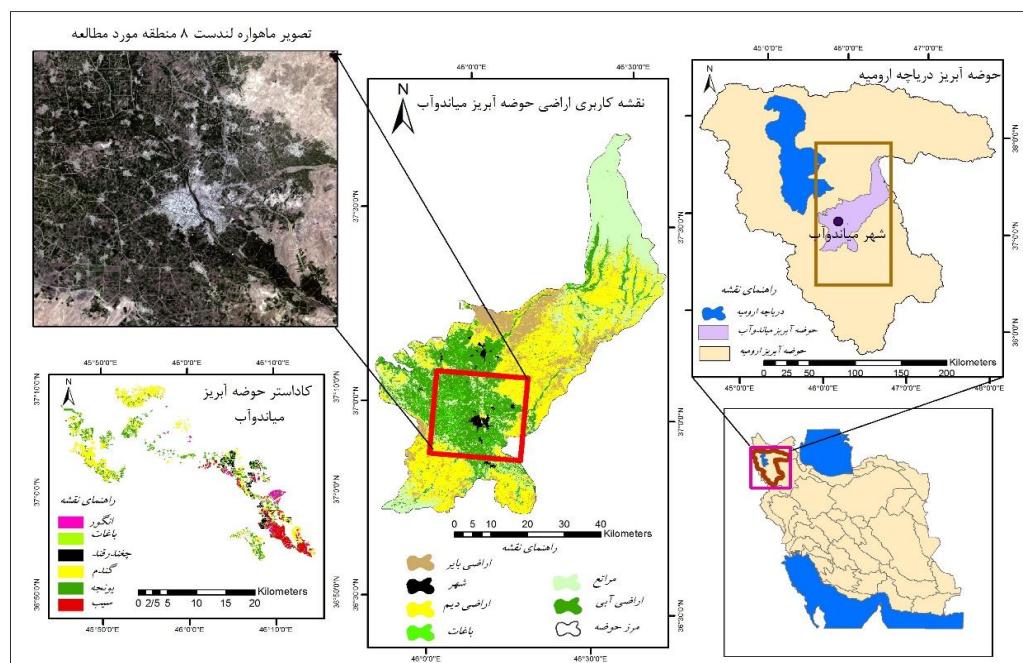
منطقه مطالعه‌شده

در تحقیق حاضر به علت اهمیت و سهم زیاد مصرف آب در بخش کشاورزی، دشت میاندوآب به عنوان منطقه مطالعه‌شده انتخاب شده است که بخشی از زیرحوضه زرینه‌رود را شامل می‌شود. دشت میاندوآب با وسعت ۴۳۸ هزار هکتار، بخش بزرگی از میاندوآب غربی را تشکیل می‌دهد که به دلیل وضعیت اقلیمی مناسب یکی از نواحی مناسب برای تولیدات کشاورزی در حوضه آبریز دریاچه ارومیه است. نبود اطلاعات پایه کشاورزی و نواقص داده‌های اقلیمی، فقدان چشم‌انداز در جنبه‌های مدیریت آب و تقاضا برای کشاورزی از مشکلات موجود در این منطقه است. از نظر موقعیت جغرافیایی، این محدوده در مختصات ۴۵ درجه و ۴۳ دقیقه و ۱۱ ثانیه تا ۴۶ درجه و ۵۰ دقیقه و ۴۲ ثانیه طول شرقی و ۳۶ درجه و ۴۰ دقیقه و ۴۹ ثانیه تا ۳۷ درجه و ۴۴ دقیقه و ۲ ثانیه عرض شمالی واقع شده است.

از آنجا که هدف اصلی پردازش تصاویر ماهواره‌ای، تهیه نقشه‌های موضوعی و کارآمد است، انتخاب روش مناسب طبقه‌بندی تأثیر زیادی در این امر دارد. محققان به منظور توسعه روش‌ها و تکنیک‌های پیشرفته طبقه‌بندی، برای بهبود دقت طبقه‌بندی، تلاش‌های وسیع و گسترده‌ای انجام داده‌اند که از جمله می‌توان به شبکه عصبی مصنوعی، طبقه‌بندی درختی و... اشاره کرد [۱۰].

اوتاکی و بلاچک با استفاده از داده‌های لندست و روش پیکسل مبنای، تغییرات کاربری اراضی با مقایسه الگوریتم‌های ماشین بردار پشتیبان (SVMs)، درخت‌های تصمیم‌گیری (DTs) و طبقه‌بندی حداقل احتمال (MLC) را ارزیابی کردند که عملکرد درخت‌های تصمیم‌گیری (DTs) بهتر از دو روش دیگر بود [۱۱ و ۱۲].

دشت میاندوآب به دلیل وضعیت اقلیمی مناسب، یکی از نواحی مناسب برای تولیدات کشاورزی در حوضه آبریز دریاچه ارومیه است. نبود اطلاعات پایه کشاورزی و نواقص داده‌های اقلیمی، فقدان چشم‌انداز در جنبه‌های مدیریت آب و تقاضا برای کشاورزی از مشکلات موجود در این منطقه است. بر همین اساس، هدف اصلی مطالعه حاضر طبقه‌بندی محصولات کشاورزی و حدود دقیق مزارع کشاورزی با استفاده از سری زمانی داده‌های لندست و

شکل ۱. موقعیت منطقه مطالعه‌شده

متر استفاده شد. در شکل ۲ تاریخ مربوط به اخذ تصاویر لندست ۸ در چهار سال بررسی شده نشان داده شده است.

داده‌های زمینی

داده‌های زمینی به منظور ارزیابی و اعتبارسنجی نتایج در کنار داده‌های ماهواره‌ای، اهمیت زیادی دارند. داده‌های زمینی در مطالعه حاضر شامل اطلاعات مربوط به تقویم زراعی، نقاط برداشت‌شده زمینی و نقشه کاداستر به منظور طبقه‌بندی و ارزیابی نتایج طبقه‌بندی می‌شوند.

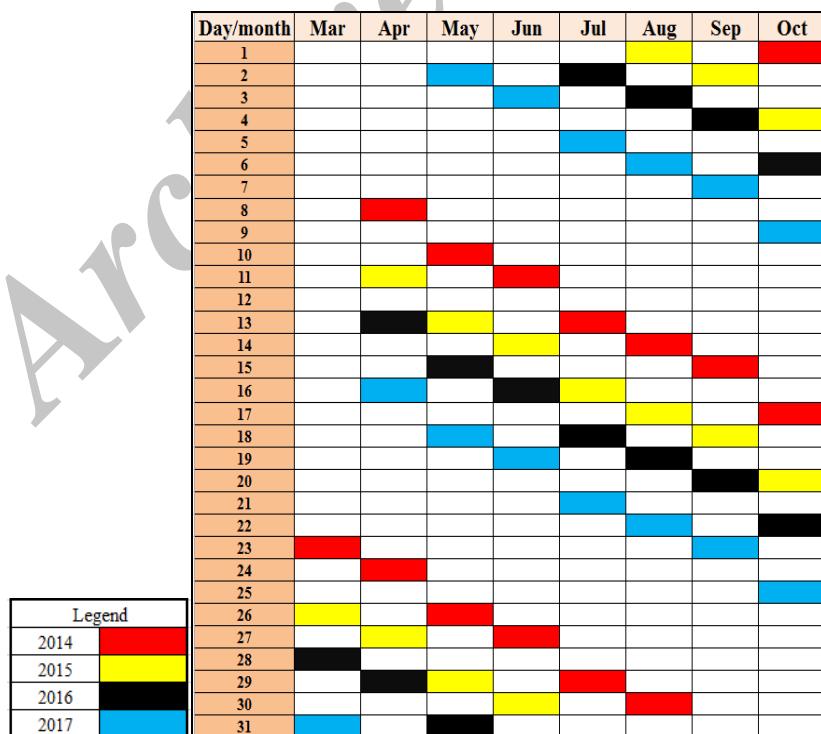
در شکل ۳ تقویم عملیات زراعی محصولات عمده در محدوده مطالعه‌ای که به عنوان کلاس‌های اصلی در نظر گرفته شدند، ارائه شده است.

نقشه کاداستر منطقه مطالعه‌شده که روی تصویر ماهواره‌ای لندست ۸ فراخوانی شده، در شکل ۴ نشان داده شده است.

نقاط برداشت‌شده زمینی مستخرج از سایت سامانه نوبن آبیاری نیز به صورت شبیه فایل نقطه‌ای درآمد، سپس این نقاط روی گوگل ارث فراخوانی شد که در شکل ۵ ارائه شده است.

مجموعه داده‌های استفاده شده داده‌های ماهواره‌ای

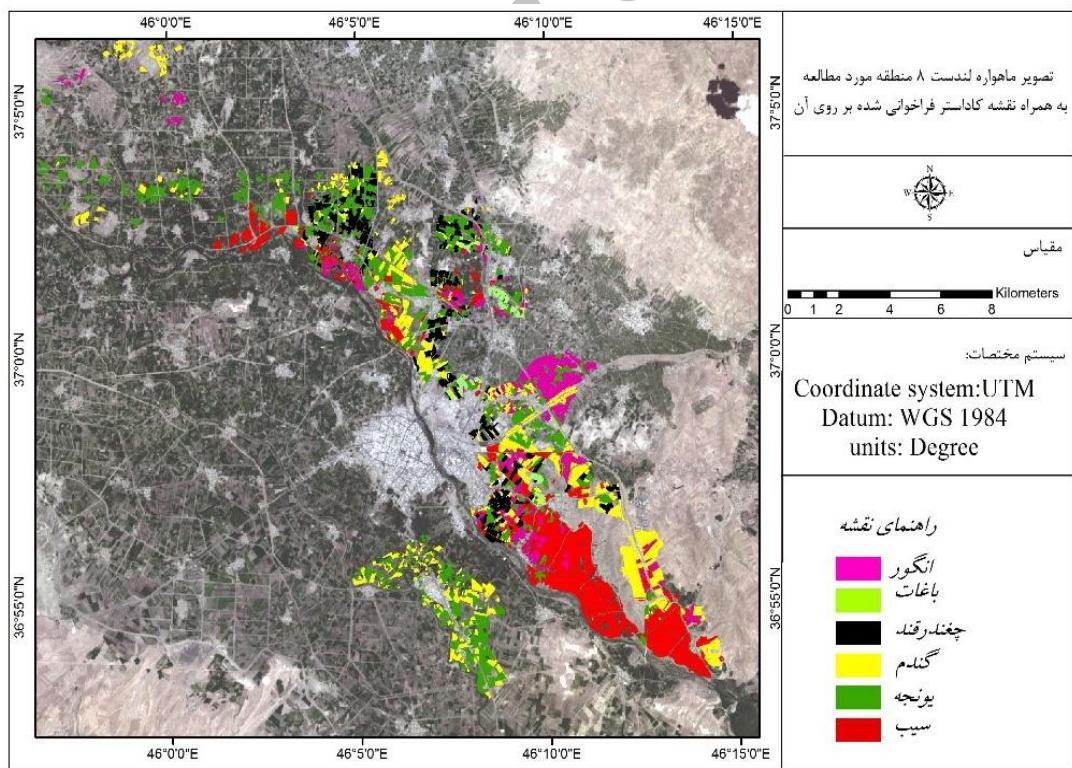
در ماهواره لندست ۸ از سنجنده‌هایی به نام‌های OLI و سنجنده مادون قرمز حرارتی استفاده شده است. این ماهواره در فوریه ۲۰۱۲ میلادی با موفقیت به فضا پرتاب شده است. این ماهواره نیز مانند سایر ماهواره‌های سری لندست به عنوان یک ماهواره سنجش‌ازدور است که قابلیت اخذ تصویر و داده از سطح سیاره زمین با توان تفکیک زمانی ۱۶ روز را، به صورت زمین مرجع شده دارد. هر فریم تصویر به دست آمده از ماهواره لندست ۸ وسعت ۱۷۰ کیلومتر شمالی-جنوبی و ۱۸۳ کیلومتر شرقی-غربی دارد. با توجه به شرایط موجود در کشور و سطوح دسترسی به اطلاعات و داده‌های ماهواره‌ای، برای هدف یادشده فقط می‌شود از تصاویر نوری چندزمانی از تصاویر ماهواره‌ای لندست که قدرت تفکیک مکانی و زمانی مقبول و تقریباً زیادی نسبت به هدف مد نظر دارند و نیز دسترسی به آنها رایگان است، بهره برد. بنابراین، در مطالعه حاضر از سری زمانی تصاویر ماهواره‌ای لندست ۸ برای سال‌های ۲۰۱۴-۲۰۱۷ با قدرت تفکیک زمانی ۱۶ روز و تفکیک مکانی ۳۰

شکل ۲. تاریخ اخذ تصاویر لندست ۸

شکل ۳. تقویم عملیات زراعی محصولات بررسی شده محدوده مطالعاتی میاندوآب

شکل ۴. نقشه کاداستر منطقه مطالعه شده

(۱-الف) موقعیت نقاط باغ‌های سیب
برداشت شده روی گوگل ارث

(۱-ب) موقعیت نقطه باغ سیب
برداشت شده روی گوگل ارث

(۱-ج) نمایی از باغ سیب در محدوده
مطالعاتی میاندوآب

(۲-الف) موقعیت نقاط باغ‌های انگور
برداشت شده روی گوگل ارث

(۲-ب) موقعیت نقطه باغ انگور
برداشت شده روی گوگل ارث

(۲-ج) نمایی از باغ انگور در محدوده
مطالعاتی میاندوآب

(۳-الف) موقعیت نقاط مزرعه چغندرقند
برداشت شده روی گوگل ارث

(۳-ب) موقعیت نقطه مزرعه چغندرقند در
برداشت شده روی گوگل ارث

(۳-ج) نمایی از مزرعه چغندرقند در
محدوده مطالعاتی میاندوآب

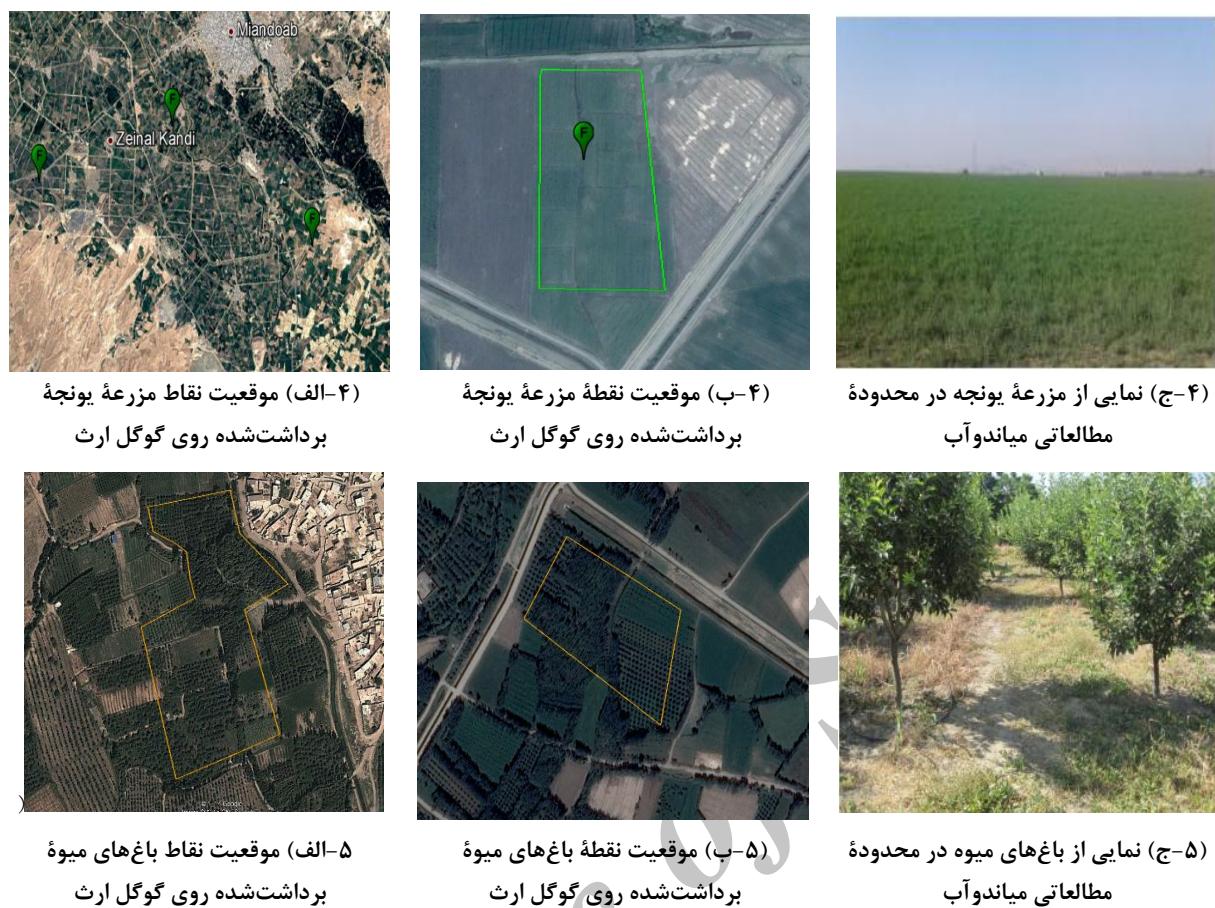
(۴-الف) موقعیت نقاط مزرعه گندم
برداشت شده روی گوگل ارث

(۴-ب) موقعیت نقطه مزرعه گندم
برداشت شده روی گوگل ارث

(۴-ج) نمایی از مزرعه گندم در محدوده
مطالعاتی میاندوآب

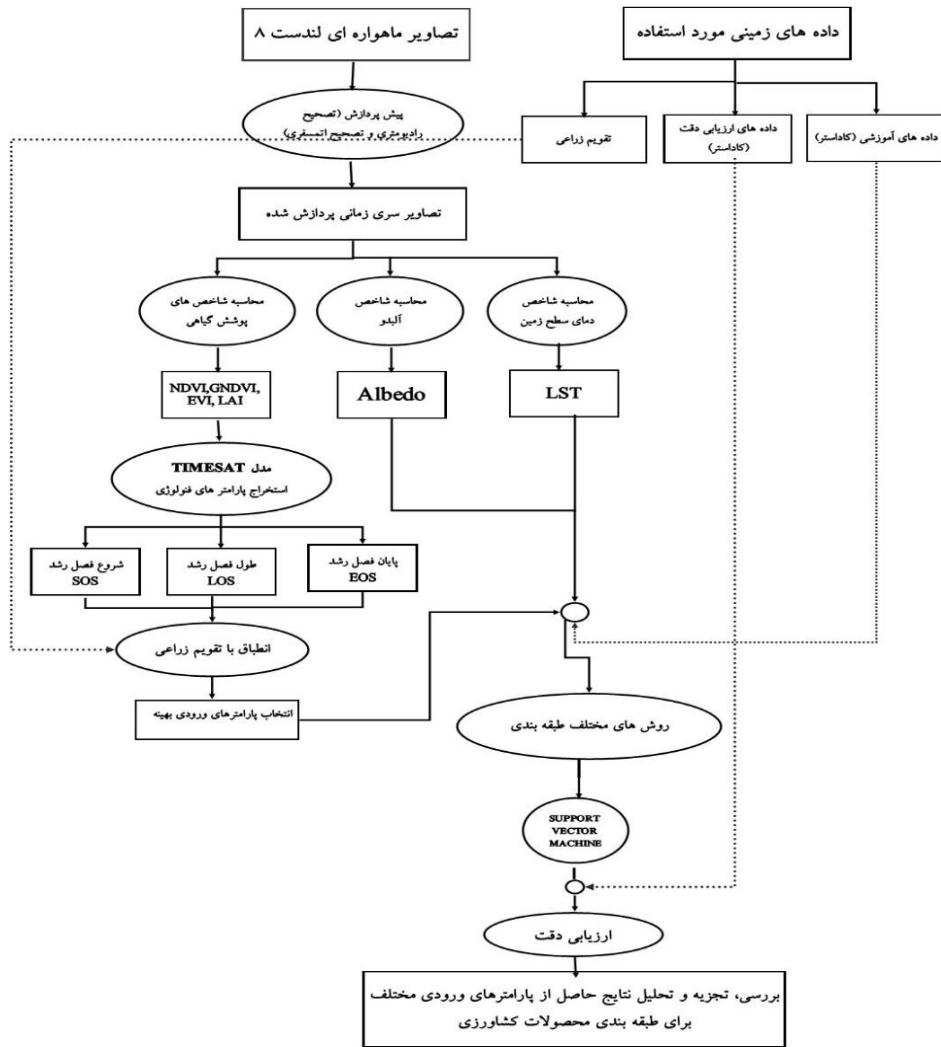
شکل ۵. نقاط برداشت شده زمینی مستخرج از سامانه آبیاری نوین

روش انجام کار

فلوچارت روند اجرای کلی تحقیق در شکل ۶ نشان داده شده است. در مطالعه حاضر سعی شده است با استفاده از تصاویر سری زمانی، محصولات کشاورزی منطقه مطالعه شده را تشخیص داد و طبقه‌بندی کرد. این هدف طی چندین مرحله قابل دستیابی است، برای این کار ابتدا تصاویر سری‌های ماهواره‌ای لندهست ۸ با قدرت تفکیک مکانی ۳۰ متر دانلود و پردازش شدند. با استفاده از تصاویر لندهست ۸ برای سال‌های بررسی شده شاخص‌های مختلفی محاسبه شد. سپس، پارامترهای کلیدی فنلوزی از طریق مدل TIMESAT استخراج شد. درنهایت، با استفاده از الگوریتم‌های مختلف طبقه‌بندی، محصولات کشاورزی منطقه مطالعه شده طبقه‌بندی شدند. به منظور آموزش و ارزیابی نتایج به دست آمده، از داده‌های زمینی (کاداستر و دیگر نقاط برداشت شده) موجود در منطقه استفاده شد.

محاسبه شاخص‌های طیفی
ابتدا تصحیح رادیومتریکی و اتمسفری روی تصاویر لندهست ۸ اعمال شد. سپس، شاخص‌های طیفی تفاضل نرمال شده پوشش گیاهی (NDVI^۱)، پوشش گیاهی بازسازی شده (LAI^۲)، شاخص سطح برگ (EVI^۳)، تفاضل نرمال شده سبزینگی پوشش گیاهی (GNDVI^۴)، آbedo (ALBEDO) و دمای سطح زمین (LST^۵) محاسبه و درنهایت روند تغییرات محصولات در این شاخص‌ها بررسی شد.

1. Normalized Difference Vegetation Index
2. Enhanced Vegetation Index
3. Leaf Area Index
4. Green Normalized Difference Vegetation Index
5. Land Surface Temperature

شکل ۶. فلوچارت گردش کار تحقیق

جدول ۱. شاخص‌های طیفی محاسبه شده با استفاده از تصاویر لندست ۸

شاخص‌های بررسی شده	معادله شاخص‌ها
شاخص تفاضل نرمال شده پوشش گیاهی (NDVI)	$NDVI = \frac{\rho(NIR) - \rho(R)}{\rho(NIR) + \rho(R)}$
شاخص پوشش گیاهی بازسازی شده (EVI)	$EVI = \left(\frac{P_{NIR}^* - P_{RED}^*}{P_{NIR}^* + C_1 P_{RED}^* - C_2 P_{BLUE}^* + 1} \right)_{1+L}$
شاخص سطح برگ (LAI)	$LAI = -\frac{\ln \left(\frac{0.69 - SAVI_{ID}}{0.59} \right)}{0.91}$
آلbedo (Albedo)	$\alpha = \frac{(\alpha_{toa} - \alpha_{atm})}{\tau_\infty^2}$
دمای سطح زمین (LST)	$L_{sensor,\lambda} = [\varepsilon_\lambda B_\lambda(T_s) + (1 - \varepsilon_\lambda) L_{atm,\lambda}^\downarrow] \tau \lambda + L_{atm,\lambda}^\uparrow$

تفکیک پذیری‌بودن کلاس‌ها به صورت خطی یا غیرخطی، چگونگی طبقه‌بندی داده‌ها و یافتن ابر صفحه توسط این الگوریتم متفاوت خواهد بود. الگوریتم ماشین‌های بردار پشتیبان در اواخر دهه هفتاد میلادی توسط Vapnic و به عنوان طبقه‌بندی کننده دودویی ارائه شد، اما در دهه‌های اخیر، به این الگوریتم توجه بیشتری شده است. به گونه‌ای که امروزه جزء الگوریتم‌های پرکاربرد برای طبقه‌بندی داده‌های سنجش از دوری محسوب می‌شود. دلیل اصلی گسترش استفاده از این روش و نتایج مطلوب آن در مقایسه با دیگر طبقه‌بندی کننده‌ها، استفاده الگوریتم ماشین‌های بردار پشتیبان از ویژگی‌های هندسی داده‌های آموزشی به جای ویژگی‌های آماری آهاس است. ماشین‌های بردار پشتیبان ویژگی‌هایی دارند: نخستین ویژگی آنها قابلیت تعمیم زیاد است. ماشین‌های بردار پشتیبان برای جداسازی نمونه‌هایی که به دو کلاس مختلف تعلق دارند، از یک ابرصفحه با حاشیه بیشینه استفاده می‌کنند که به آن ابرصفحه تصمیم‌گیری بهینه گفته می‌شود. متغیر کمکی دو مین ویژگی این الگوریتم است، به این ترتیب که وقتی داده‌ها به صورت خطی قابل جداسازی نیستند، ماشین‌های بردار پشتیبان این قید را با استفاده از متغیر کمکی برای هر نمونه در نظر می‌گیرند. فضای ویژگی از دیگر خصوصیات آن است: ماشین‌های بردار پشتیبان با تبدیل داده‌ها از فضای RN به فضای ویژگی با بعد RF که در آن $H < N$ یک تابع تصمیم‌گیری غیرخطی ایجاد می‌کنند که در فضای ویژگی به دست آمده از آن، به صورت خطی قابل جدا شدن هستند. درنهایت، اینکه تنها بردارهای پشتیبان در ساخت ابرصفحه نقش دارند. همچنین، روش یادشده با نمونه‌های تعلیمی کوچک نیز می‌تواند دقت تصویر کلاس‌بندی شده خوبی را دهد و این مزیت سبب کاهش هزینه‌ها و افزایش سرعت کار می‌شود (Gaultieri, 1998).

یافته‌های تحقیق

شاخص‌های طیفی محاسبه شده

در برخی مطالعات از شاخص‌های متنوع گیاهی برای استخراج پارامترهای فولوژی استفاده شده است. در مطالعه حاضر به منظور ارزیابی اینکه کدامیک از شاخص‌های گیاهی می‌تواند برای این منظور کارآمدتر باشد، شش شاخص بررسی شدند. به این صورت که برای سری زمانی چهار سال بررسی شده

TIMESAT مدل

از آنجا که سری زمانی شاخص‌های گیاهی به دست آمده از اندازه‌گیری طیفی ماهواره‌ای می‌تواند برای تعیین اطلاعات لازم در زمینه تغییرات فصلی پوشش گیاهی استفاده شود، از این اطلاعات برای تجزیه و تحلیل ویژگی‌های ساختاری و عملکردی پوشش اراضی استفاده می‌شود. امروزه، تعداد محدودی از روش‌ها برای کشف و استخراج تغییرپذیری داده‌های سری زمانی موجود است. یکی از این مدل‌ها، TIMESAT است که برای استخراج پارامترهای نوسانی ابداع شده است. سه روش موجود در TIMESAT بر اساس حداقل مربعات برازش و بیشترین ارزش عددی شاخص گیاهی انجام می‌شود. روش نخست بر پایه توابع چندجمله‌ای محلی است که این روش به عنوان فیلتر انطباقی ساویچکی-گولای شناخته شده است. درواقع، نوعی فیلتر رقومی است که می‌تواند روی مجموعه‌ای از نقاط به منظور هموارکردن داده‌ها به کار گرفته شود. دو روش دیگر گوسین نامتقارن^۱ و لجستیک دابل^۲، اطلاعات را با توابع غیرخطی پیچیده برازش می‌دهند. هر سه روش پردازش استخراج از یک تعریف مقدماتی از فصل رویشی واقعی (bimodal یا unimodal) یا همراه با زمان تقریبی فصل رشد است.

بر اساس مطالعات صورت گرفته [۸] برای سری زمانی ناهموار (با نوسانات زیاد) روش ساویچکی-گولای بعضی موقع نتایج مطلوبی ارائه نمی‌دهد. در این موقع برازش به مدل لجستیک دابل یا گوسی نامتقارن احتمال بیشتری خواهد داشت. به همین منظور، برای تمامی شاخص‌های گیاهی محصولات بررسی شده در مطالعه حاضر از مدل لجستیک دابل که تابع پایه آن در معادله ۱ آمده، استفاده شد.

$$g(t; x_1, \dots, x_r) = \frac{1}{1 + \exp\left(\frac{x_i - t}{x_r}\right)} - \frac{1}{1 + \exp\left(\frac{x_r - t}{x_i}\right)} \quad (1)$$

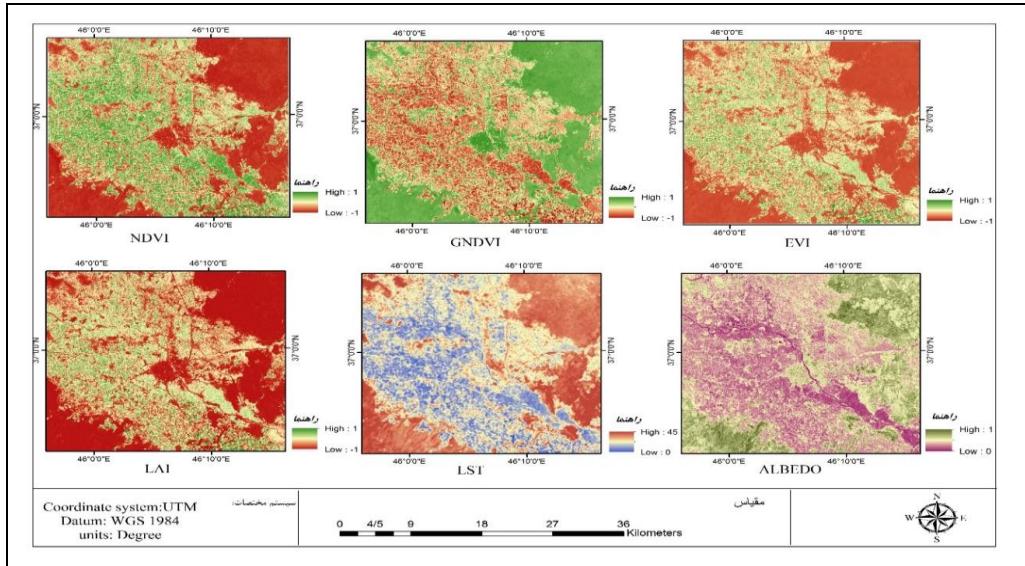
الگوریتم طبقه‌بندی ماشین بردار پشتیبان (SVM^۳)

ماشین بردار پشتیبان یکی از روش‌های جدیدی است که برای طبقه‌بندی تصاویر ماهواره‌ای به منظور استخراج نقشه کاربری اراضی استفاده می‌شود [۹]. هدف از روش ماشین‌های بردار پشتیبان، یافتن ابرصفحه‌ای است که بتواند به بهترین صورت دو کلاس متمایز را از یکدیگر جدا کند. حال با توجه به

1. Assymmetric Gaussian

2. Double Logistic

3. Support Vector Machine

شکل ۷. شاخص‌های محاسبه شده با استفاده از تصاویر ماهواره‌لنست ۸

نوبت در سال کاشت و برداشت می‌شود، بنابراین روند تغییرات مربوط به رشد آن می‌تواند در سال کاملاً متغیر باشد. گندم نیز از اوایل ماه ژوئن (خرداد) وارد مرحله سبز شدن می‌شود و تا اواخر جولای (مرداد) به بیشترین رشد خود در سال می‌رسد. روند چوندرقدن به گونه‌ای است که دوره رشد طولانی‌تری نسبت به دیگر محصولات زراعی دارد. بررسی روند تغییرات محصولات کشاورزی در شاخص ALBEDO نشان می‌دهد محصولات باگی مقدار آلبدوی کمتری نسبت به محصولات زراعی داشتند. به ترتیب محصولات یونجه، چوندرقدن و گندم در زمان‌هایی که کمترین رشد را دارند، در همان زمان‌ها بیشترین مقدار ALBEDO را به خود اختصاص داده‌اند. دلیل اصلی کم‌شدن آلبدو با افزایش رشد این است که با افزایش سبزینگی وجود کلروفیل در گیاهان مقدار زیادی از تابش ورودی توسط گیاه جذب و میزان بازتاب به طور درخو توجهی کاهش پیدامی کند و این امر در زمان‌های مربوط به زمان‌های اولیه رشد گیاه و زمان برداشت آن کاملاً معکوس است. با تحلیل نتایج LST می‌توان به این نتیجه دست یافت که دمای سطح زمین در محصولات زراعی به دلیل اینکه تاج پوشش کمی دارند و تبخیر و تعرق کمتری در آنها نسبت به محصولات باگی صورت می‌گیرد، بیشتر است. نکته دیگر اینکه نقاط پیک دمایی در محصولات منطبق با زمان برداشت این محصولات بود. شکل‌های ۸ تا ۱۳ روند تغییرات هر محصول در یک دوره کشت سال ۲۰۱۴ در شش شاخص موجود در منطقه مطالعه شده را نشان می‌دهد.

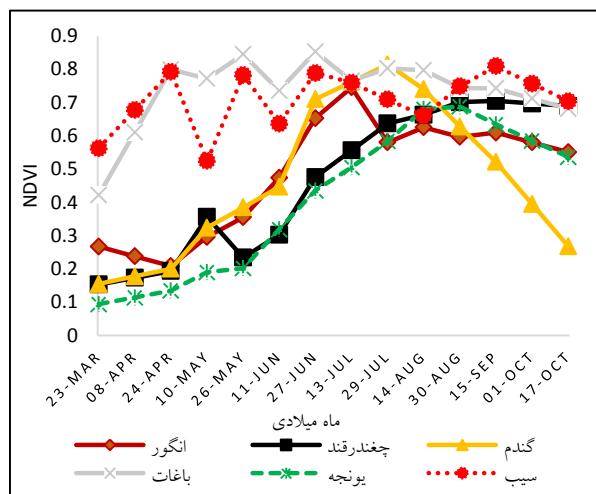
۲۰۱۷-۲۰۱۴) شاخص‌های طیفی برای دوره کشت (هفت ماه) این سال‌ها محاسبه شد.

در شکل ۷ شاخص‌های طیفی که برای روز بیست و نهم جولای ۲۰۱۴ با استفاده از تصاویر لندست ۸ محاسبه شده، نشان داده شده است.

بررسی روند تغییرات در شاخص‌های طیفی با استفاده از مختصات نقاط زمینی موجود، روند تغییرات هر محصول به تفکیک در شاخص‌های محاسبه شده بررسی شد. همان‌طور که پیش‌تر گفته شد، محصولات کشاورزی غالب منطقه شامل سیب، انگور، یونجه، گندم، چوندرقدن و باگ‌های متنوع می‌شوند. روند تغییرات کلاس باگ‌ها و محصول سیب به یکدیگر نزدیک بوده و با توجه به اینکه محصولات یادشده از نوع درختی بوده و در دوره کشت سبزینگی زیادی دارند، بنابراین نسبت به دیگر محصولات مقادیر بیشتری در شاخص‌های گیاهی بررسی شده دارند. همچنین، اینکه شرایط متنوعی از لحاظ تولید برگ، گلدهی و تولید میوه دارند، طی دوره رشد خود از پیک‌های بیشتری برخوردار بودند. در روند تغییرات باگ‌های انگور پیک‌های متنوعی دیده نمی‌شود و بیشترین رشد آن در ماه جولای اتفاق می‌افتد. همچنین، طبق نمودار ترسیم شده برای انگور، برداشت این محصول در اواخر ماه اوت (شهریور) صورت می‌گیرد. درباره محصولات زراعی همچون یونجه بیشترین رشد آن در اواخر ماه اوت (شهریور) اتفاق می‌افتد، شایان یادآوری است که یونجه از جمله محصولاتی است که در منطقه مطالعه شده دو تا سه

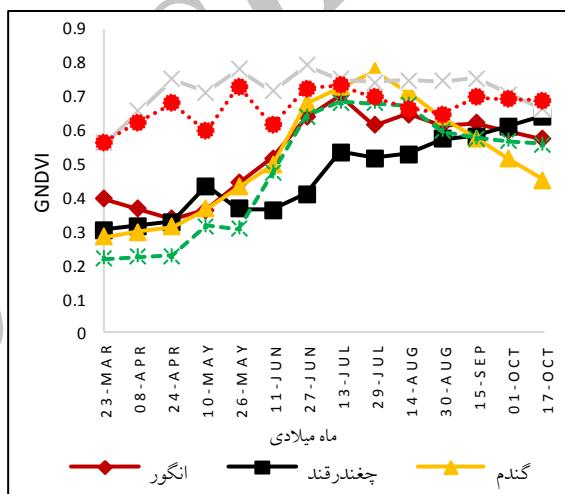
به دست آمده از مدل TIMESAT با تقویم زراعی محصولات، کارآمدترین شاخص در بین شاخص‌های گیاهی انتخاب شد. بررسی نتایج به دست آمده از مدل TIMESAT نشان دهنده این موضوع است که نتایج چهار شاخص گیاهی بررسی شده GNDVI بسیار به هم نزدیک بوده و در این بین دو شاخص EVI و GNDVI نتایج مشابه‌تری داشته‌اند. ولی از آنجا که پارامترهای فنولوژی شاخص GNDVI قرابت بیشتری با تقویم زراعی محصولات کشاورزی بررسی شده داشت، این شاخص کارآمدتر از دیگر شاخص‌هاست.

روند تغییرات فنولوژیکی محصولات بررسی شده با استفاده از مدل TIMESAT در شکل‌های ۱۴ تا ۱۹ نشان داده‌اند.

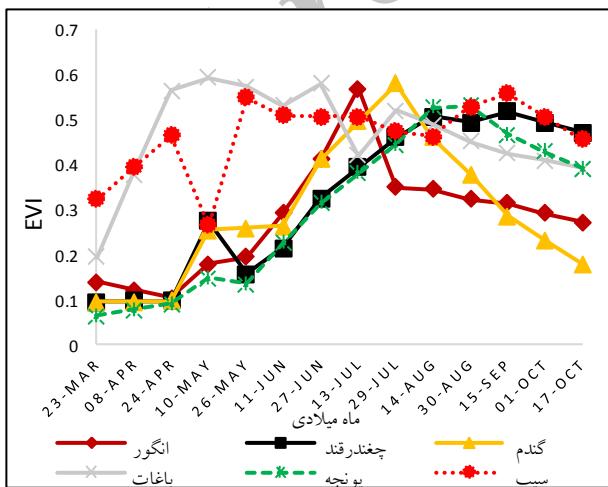

شکل ۹. روند تغییرات NDVI محصول در دوره کشت سال ۲۰۱۴

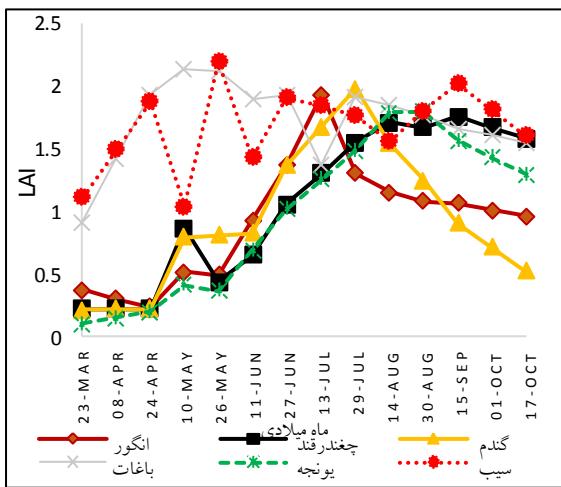
بررسی نتایج به دست آمده از مدل TIMESAT روند تغییرات فنولوژیکی محصولات بررسی شده با تمرکز بیشتر روی پارامترهایی همچون نقاط شروع فصل، پایان فصل و طول فصل محصولات، از مدل TIMESAT به دست آمد. سپس، نتایج آن با تقویم زراعی محصولات انطباق داده شد. از آنجا که مدل TIMESAT، قادر به تشخیص n-1 فصول است و با توجه به اینکه داده‌های سری زمانی مطالعه حاضر مربوط به چهار سال (۲۰۱۷-۲۰۱۴) بود، بنابراین مدل قادر به تعیین سه فصل یا دوره کشت بود که با توجه به داده‌های زمینی در دسترس در مطالعه حاضر نتایج به دست آمده از فصل اول استفاده شد. با بررسی نتایج به دست آمده از عملکرد شاخص‌ها و انطباق خروجی‌های

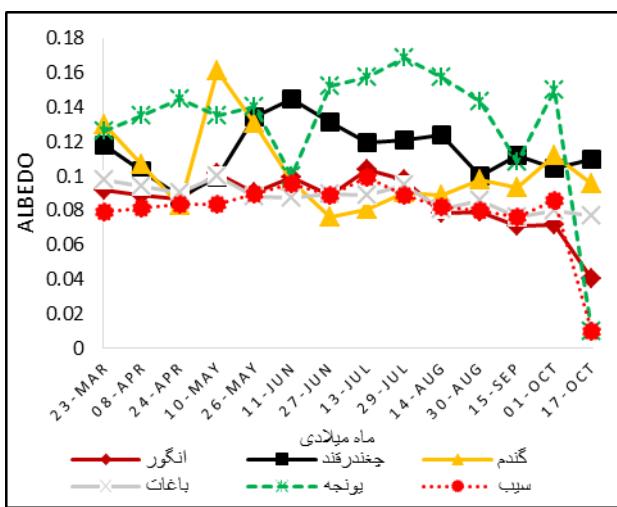
شکل ۸. روند تغییرات GNDVI محصولات در دوره کشت سال ۲۰۱۴

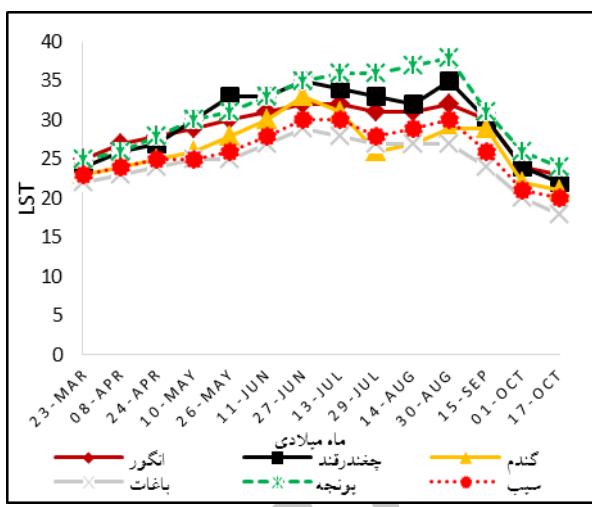
شکل ۱۱. روند تغییرات EVI محصولات در دوره کشت سال ۲۰۱۴

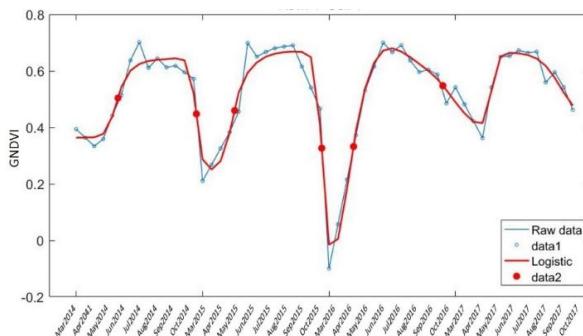
شکل ۱۰. روند تغییرات LAI محصولات در دوره کشت سال ۲۰۱۴

شکل ۱۳. روند تغییرات ALBEDO محصولات در دوره کشت سال ۲۰۱۴

شکل ۱۲. روند تغییرات LST محصولات در دوره کشت سال ۲۰۱۴

جدول ۲. پارامترهای فنلوزی استخراج شده از مدل TIMESAT برای محصولات مختلف

پارامتر ورودی مدل TIMESAT	محصولات بررسی شده	تاریخ شروع فصل (میلادی) SOS	تاریخ بیشترین مقدار محصول (میلادی)	تاریخ پایان فصل (میلادی) EOS
GNDVI	انگور	۲۰۱۴ ۱۰	۲۰۱۴ ۳۰	۲۰۱۴ ۱
	سیب	۲۰۱۴ ۸	۲۰۱۴ ۲۹	۲۰۱۴ ۱
	گندم	۲۰۱۷ ۱۶	۲۰۱۷ ۱۸	۲۰۱۷ ۱۹
	باغها	۲۰۱۴ ۸	۲۰۱۴ ۲۷	۲۰۱۴ ۳۰
	بیوجه	۲۰۱۴ ۱۱	۲۰۱۴ ۲۹	۲۰۱۴ ۱
	چغندر قند	۲۰۱۴ ۲۷	۲۰۱۴ ۱۵	۲۰۱۴ ۱۷

روز برداشت خواهد شد. نخستین چین یونجه در محدوده مطالعاتی میاندوآب حدود اوایل تیرماه و چین آخر در اوایل مهرماه برداشت می‌شود.

گندم یک محصول پاییزه است که زمان مربوط به عملیات تهیه زمین آن از اوایل شهریور تا اواسط مهرماه طول خواهد کشید. تاریخ کاشت این محصول دهم تا سی ام مهرماه است. بهترین زمان برداشت گندم مرحله‌ای است که دانه‌ها حدود ۱۴ درصد رطوبت دارند. این مرحله در منطقه مطالعاتی بسته به تاریخ کاشت، برای گندم از حدود اوایل تیرماه آغاز خواهد شد.

چغندر قند به عنوان یک محصول بهاره است که زمان عملیات تهیه زمین آن از اوایل اسفند تا دهه دوم فروردین است. تاریخ کاشت آن بیست آن فروردین ماه است. برداشت چغندر قند زمانی آغاز می‌شود که برگ‌های پیر به زردی گراییده و رشد برگ‌های جوان داخل بوته کند شود (کاهش رشد اندام‌های هوایی). در محدوده میاندوآب، تاریخ برداشت چغندر قند در نیمه دوم شهریور ماه برنامه‌ریزی شده است.

با مقایسه نتایج به دست‌آمده از مدل TIMESAT و بررسی روند فنلوزی برای پنج محصول مدنظر در مطالعه حاضر می‌توان این گونه نتیجه‌گیری کرد که هر گیاه در زمان‌های خاصی طی دوره رشد خود بیشترین تغییرات را دارد که این تغییرات در سه بازه زمانی (زمان حد) یعنی ابتدای فصل که در مطالعه حاضر ۸ آپریل و ۱۰ می است، زمانی که گیاه به بیشترین رشد خود رسیده (۲۷ روزن و ۳۰ اوت) و زمان پایان فصل (۱۸ سپتامبر و ۱ اکتبر) بیشتر از دیگر زمان‌های دوره رشد گیاه محسوس‌ترند.

نتایج به دست‌آمده از مدل TIMESAT که از شاخص GNDVI استخراج شده، در جدول ۲ آمده است. تاریخ شروع فصل تشخیص داده شده توسط مدل معمولاً بنا به محصول بررسی شده یک یا دو ماه دیرتر از تاریخ کشت است که کاملاً منطقی به نظر می‌رسد.

بر اساس جدول تقویم عملیات زراعی، عملیات مربوط به تهیه زمین انگور از اوایل مهر تا اواخر آبان است. تاریخ کشت این محصول فروردین ماه است و برداشت آن در نیمه دوم شهریور ماه انجام می‌شود. تقویم زراعی سیب و انگور که در دسته محصولات باغی قرار می‌گیرند، بسیار به هم نزدیک‌اند. عملیات مربوط به تهیه زمین سیب از اوایل مهر تا اواخر آبان است. تاریخ کشت این محصول فروردین ماه است و برداشت آن، یکم تا بیست مهرماه انجام می‌شود. تقویم زراعی محصولات باغی که شامل باغ‌های آلو، آبالو و... در منطقه مطالعه شده است شبیه باغ‌های سیب بوده و بسیار به هم نزدیک‌اند. به گونه‌ای که عملیات مربوط به تهیه زمین آنها نیز مانند سیب از اوایل مهر تا اواخر آبان است. تاریخ کشت این محصولات فروردین ماه است و برداشت آنها، یکم تا بیست مهرماه انجام می‌شود.

یونجه به عنوان یک محصول بهاره- پاییزه شناخته شده که عملیات مربوط به تهیه زمین آن از اوایل اسفند تا ۱۵ فروردین است. تاریخ کشت این محصول یکم تا بیست فروردین ماه است. برداشت یونجه در هر چین زمانی انجام خواهد شد که حدود ۱۰ درصد مزرعه به گل رفته است. عملیات برداشت این محصول شامل سه مرحله برش، جمع‌آوری و بسته‌بندی می‌شود. یونجه در محدوده مطالعاتی سه چین خواهد داشت که با فاصله حدود ۴۵

برای انجام فرایند طبقه‌بندی، نه کلاس گندم، یونجه، چغندرقند، سیب، انگور، کلاس باغ‌ها، آب، شهر و خاک، بر اساس نقاط مرجع زمینی مستخرج از سامانه نوین آبیاری و همچنین کاداستر موجود منطقه مطالعه‌شده تعریف شدند. درنهایت، تصاویر مدنظر با استفاده از الگوریتم طبقه‌بندی ماشین بردار پشتیبان (SVM¹) طبقه‌بندی شدند. دلیل انتخاب روش طبقه‌بندی یادشده این است که با نمونه‌های تعلیمی کوچک نیز می‌توان دقت تصویر کلاس‌بندی شده خوبی ارائه داد و این مزیت سبب کاهش هزینه‌ها و افزایش سرعت کار می‌شود (Gaultieri, 1998). البته شایان یادآوری است که دیگر روش‌های طبقه‌بندی بررسی شدند و با توجه به اینکه این روش از بیشترین درصد دقت نسبت به دیگر روش‌ها برخوردار بود، بنابراین از ارائه دیگر روش‌ها صرف نظر شد. بهمنظور صحتسنجی نتایج بهدست آمده، از داده‌های زمینی موجود استفاده شد و از نمونه‌های برداشت شده، بهمنظور اعتبارسنجی دقیق نقشه تولید شده استفاده شده است. درمجموع، تعداد نقاط استفاده شده در طبقه‌بندی ۱۱۸۵۰ نقطه بود که ۵۰ درصد آنها به عنوان داده آموزشی و ۵۰ درصدشان نیز برای اعتبارسنجی استفاده شد.

نقشه‌های محصولات کشاورزی منطقه مطالعه‌شده شامل کلاس‌های انگور، سیب، یونجه، گندم، باغ‌ها، چغندرقند، آب، خاک و شهر تهیه شده از روش طبقه‌بندی ماشین بردار پشتیبان با درنظر گرفتن ورودی‌های متفاوت در شکل‌های ۲۰ و ۲۱ نشان داده شده است. همچنین، نتایج بهدست آمده از الگوریتم طبقه‌بندی ماشین بردار پشتیبان در جدول ۴ خلاصه شده است. همان‌طور که ملاحظه می‌شود، الگوریتم طبقه‌بندی ماشین بردار پشتیبان با دقت کلی ۹۲ درصد و کاپای ۰/۹۱ در صورتی که در فرایند طبقه‌بندی از ترکیب باندها، شاخص‌های GNDVI و شاخص LST در زمان‌های ALBEDO، گیاهی استفاده شود، بیشترین دقت را در تفکیک کردن محصولات کشاورزی به همراه دارد.

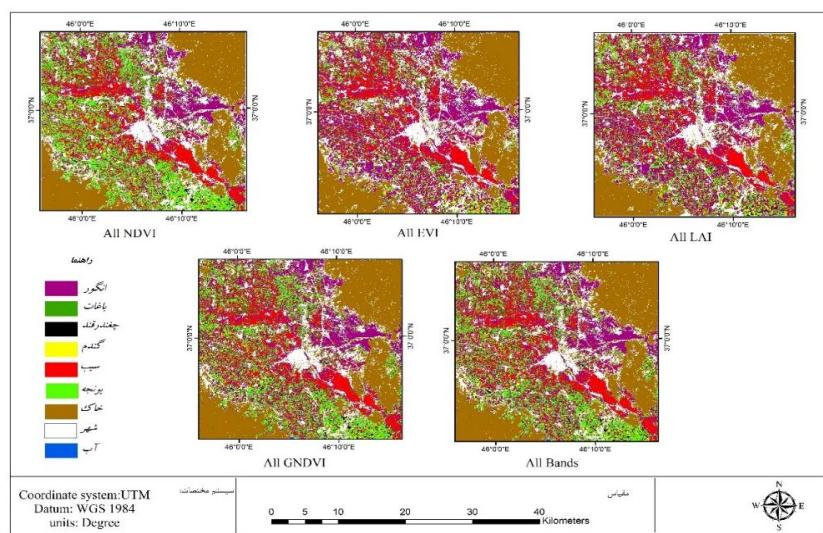
بنابراین، در روند طبقه‌بندی گیاه می‌توان به جای اینکه تمامی داده‌های سری زمانی که روند رشد گیاه را بررسی می‌کند، بهمنظور بهینه‌سازی پارامترهای ورودی فقط از داده‌های مربوط به این سه زمان بهره برد. این امر نه تنها سبب زیاد کردن سرعت و عملیات طبقه‌بندی می‌شود، بلکه بهبود در نتایج طبقه‌بندی را نیز در پی دارد. بهینه‌ترین زمان‌های موجود در داده‌های سری زمانی مطالعه حاضر که از تحلیل نتایج بهدست آمده از مدل TIMESAT برای هر محصول به دست آمد، در جدول ۳ ارائه شده است.

جدول ۳. بهینه‌ترین زمان‌ها بهمنظور تفکیک محصولات کشاورزی در فرایند طبقه‌بندی

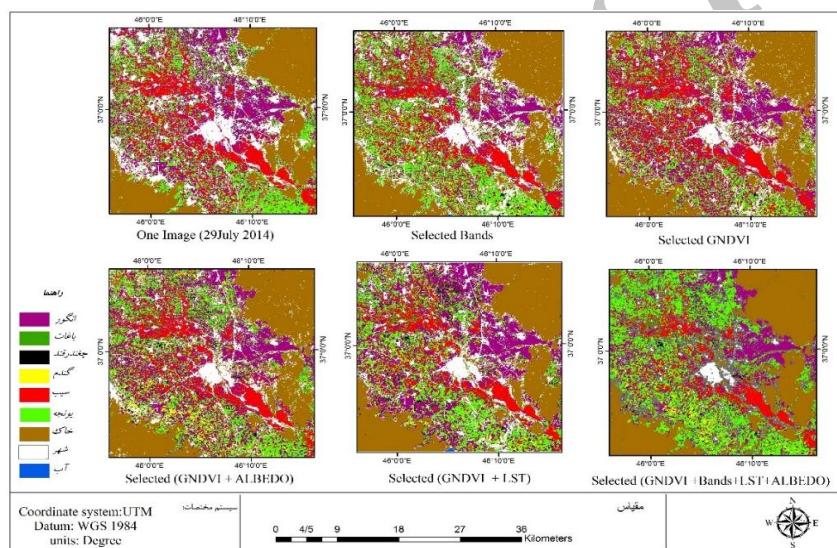
آپریل ۲۰۱۴	۲۰۱۴ اوت ۳۰
۲۰۱۴ می ۱۸	۲۰۱۴ سپتامبر ۱۱
۲۰۱۴ ژوئن ۲۷	۲۰۱۴ اکتبر ۱۱

بحث و نتیجه‌گیری

ابتدا بدون درنظر گرفتن نتایج مدل و زمان‌های بهینه بهدست آمده از مدل، روی تمامی شاخص‌های محاسبه شده در کل دوره رشد الگوریتم طبقه‌بندی پیاده‌سازی شد. همان‌طور که پیشتر بر اساس نتایج خاص از مدل TIMESAT گفته شد که شاخص GNDVI کارآمدتر از دیگر شاخص‌ها بود، در فرایند طبقه‌بندی این امر دوباره اثبات شد و نتایج بهدست آمده از طبقه‌بندی سری زمانی شاخص GNDVI با داشتن دقت کلی ۹۰ و ضریب کاپای ۰/۸۸ دقت بیشتری نسبت به دیگر شاخص‌ها و ورودی‌ها داشت. بنابراین، این شاخص بهمنظور شاخص ورودی الگوریتم طبقه‌بندی انتخاب شد. نتایج طبقه‌بندی با پیاده‌سازی روی داده‌های کامل سری زمانی و اعمال کردن این طبقه‌بندی فقط روی داده‌های مربوط به زمان‌های بهینه تنها یک درصد با هم تفاوت داشتند. بنابراین، بهمنظور زیاد کردن سرعت عملیات پردازش می‌توان فقط از داده‌های بهینه به عنوان پارامترهای ورودی الگوریتم طبقه‌بندی استفاده کرد. بهمنظور بالا بردن سطح دقت در فرایند طبقه‌بندی، علاوه بر اطلاعات مربوط به فیزیولوژی گیاه که از شاخص گیاهی استخراج می‌شود، از ترکیب دیگر شاخص‌های اپتیکی و حرارتی همچون شاخص آبدو و شاخص دمای سطح زمین در تاریخ‌های بهینه استفاده شد.

شکل ۲۰. نقشه محصولات کشاورزی تهیه شده با استفاده پارامترهای ورودی مختلف با استفاده از روش SVM

شکل ۲۱. نقشه محصولات کشاورزی تهیه شده با استفاده پارامترهای ورودی مختلف با استفاده از روش SVM

جدول ۴. دقت نقشه‌های تولید شده با استفاده از پارامترهای ورودی مختلف با استفاده از روش SVM

روش‌ها با الگوریتم	پارامترهای ورودی	دقت کل	ضریب کاپا
One Image (29 July2014)		۷۰	۰/۶۶
All bands		۸۸	۰/۸۷
Selected Bands		۸۶	۰/۸۷
All NDVI		۸۷	۰/۸۶
All EVI		۸۵	۸۰
All LAI		۸۵	۸۰
ALL GNDVI		۹۰	۰/۸۸
Selected GNDVI		۸۹	۰/۸۷
Selected (GNDVI + ALBEDO)		۹۱	۰/۸۹
Selected (GNDVI + LST)		۹۱	۰/۸۹
Selected (GNDVI + Band +LST+ALBEDO)		۹۲	۰/۹۱

چراکه در بعضی مناطق با تغییر الگوی کشت می‌توان بهره‌برداری مناسب از اراضی بر اساس ظرفیت تولید هر منطقه داشت و توجه ویژه به تولید محصولات اساسی برای امنیت غذایی در بخش کشاورزی با توجه به وضعیت آب استفاده شده گیاه صورت گیرد.

منابع

- [1]. Asadi Rashd e. Mirbaghri, V. Abkar, A."Estimation of yield of wheat in Ghazvin plain using leaf area index produced from satellite images", IRS Geomatics conference, 2008.[Persian]
- [2]. Bendini, H., Sanches, I. D., Körting, T. S., Fonseca, L. M. G., Luiz, A. J. B., and Formaggio, A. R. " Using Landsat 8 Image Time Series for Crop Mapping in a Region of Cerrado, Brazil", , The International Archives of the Photogrammetry, Remote Sensing and Spatial Information Sciences, Volume XLI-B8 , 2016.
- [3]. Blaes, X., P. Defourny, U. Wegmüller, A. Della Vecchia, L. Guerriero, and Ferrazzoli, P., C-band polarimetric indexes for maize monitoring based on a validated radiative transfer model, IEEE Trans. Geosci. Remote Sens., 44(4), 791–800, 2006.
- [4]. Blaschke, T., Object based image analysis for remote sensing, ISPRS journal of photogrammetry and remote sensing, 65(1), pp.2-16, 2010.
- [5]. Brenning, A., "Benchmarking classifiers to optimally integrate terrain analysis and multispectral remote sensing in automatic rock glacier detection", In: Remote Sensing of Environment 113(1), pp. 239–247, 2009.
- [6]. Fathian, F., Study of land use change process using remote sensing technology and weather variables in Urmia Lake Basin, Researcher, Researcher, Water Resources Engineering Department, Tarbiat Modares University, 2011. [Persian]
- [7]. Jahan-Afrooz, Jahan afroz, A. Bardideh, M. Nasiri, N and Ghasemi, MM., Estimation of wheat cultivar using the technology of age measurement (case study of Arsanjan city), Geomatics conference, 2010. [Persian]
- [8]. Jensen, J., Introductory digital image processing: A remote sensing perspective (3rd ed.). Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall. 526 pp, 2005.
- [9]. Karjalainen, M., Kaartinen, H., Hyppä, J., Agricultural Monitoring Using Envisat Alternating Polarization SAR Images, Journal of The American Society For Photogrammetry And Remote Sensing 74(1): 117-128, 2008.

همان‌طور که گفته شد، هدف تحقیق حاضر بررسی و ارائه روشی بهمنظور طبقه‌بندی محصولات کشاورزی با بهره‌گیری از سری زمانی داده‌های لندست ۸ است. پس از پیش‌پردازش و پردازش داده‌های ماهواره‌ای، با استفاده از مدل TIMESAT پارامترهای اصلی و کلیدی فنولوژی استخراج و پس از انطباق با تقویم کشت محصولات منطقه مطالعه‌شده، بهینه‌ترین داده‌های از سری زمانی داده‌های استفاده شده انتخاب و سپس وارد الگوریتم طبقه‌بندی شد. درنهایت، نتایج به دست آمده از الگوریتم با درنظر گرفتن ورودی‌های مختلف با هم مقایسه و ارزیابی شدند. با مقایسه نتایج می‌توان دریافت که انتخاب پارامترهای بهینه با استفاده از مدل TIMESAT که اساس این مدل استخراج پارامترهای فنولوژی گیاه است، سبب بهبود نتایج طبقه‌بندی و نیز هزینه، زمان و پیچیدگی‌های پردازش را به حداقل می‌رساند. همچنین، استفاده همزمان از شاخص‌های آبلدو، دمای سطح زمین، شاخص پوشش گیاهی به سبب اینکه هریک از این شاخص‌ها در برداشته اطلاعات مفیدی است که سبب تمایز محصولات از یکدیگر می‌شود منجر به زیادشدن دقت طبقه‌بندی می‌شود. استفاده از الگوریتم طبقه‌بندی ماشین بردار پشتیبان در طبقه‌بندی محصولات کشاورزی، نتایج نسبتاً خوبی می‌دهد که دلیل آن انعطاف‌پذیری زیاد این الگوریتم برای شرایط و هدف‌های مختلف است. در خور یادآوری است که تعیین شرایط بهینه در این روش، اهمیت زیادی دارد و با این روش می‌توان نقشه الگوی کشت و محصولات کشاورزی منطقه را تهیه کرد. تهیه نقشه محصولات و اطلاع از نوع الگوی کشت منطقه اهمیت زیادی دارد، چراکه با دانستن الگوی کشت موجود در منطقه می‌توان آن دسته از محصولاتی که میزان مصرف زیاد آب و بازده کمتر دارند را حذف کرد و بتوان به الگوی کشت بهینه مناسب با شرایط منطقه دست یافت. به طور مثال، از گیاهانی با راندمان مصرف آب زیاد و مقاوم به خشکی و شوری نظری سورگوم و کنجد استفاده کرد. با توجه به اینکه هدرفت آب در ایران بیش از میانگین جهانی است و بخش کشاورزی، بزرگ‌ترین مصرف‌کننده آب در کشور است، دانستن الگوی کشت؛ مهم‌ترین روش برای کاهش مصارف آب کشاورزی و توسعه بخش کشاورزی است. بنابراین، توصیه می‌شود از روش‌های جدیدتر با صرف انرژی، هزینه و زمان کمتر برای رسیدن به الگوی کشت استفاده شود که در صورت نیاز برنامه‌های مدیریتی بهمنظور اصلاح الگوی کشت مدون شود.

- [10]. Lu, D. and Q. Weng., A survey of image classification methods and techniques for improving classification performance, International Journal of Remote Sensing, 28 (5): 823-870, 2007.
- [11]. Otukei, J. and T. Blaschke, Land cover change assessment using decision trees, support vector machines and maximum likelihood classification algorithms, In: International Journal of Applied Earth Observation and Geoinformation 12, S27–S31, 2010.
- [12]. Report of the President of the 2008 Food Security Conference., Climate Change and Energy Challenges at the FAO Summit, Emphasizing Strategic Recommendations of the President of the Islamic Republic of Iran, Attached to the Quarterly of Special Issue of the Islamic State, July 30, 2008. [Persian]
- [13]. Roghancheraghi, N. Rangzan, K. Meskarbashi, M Moradzadeh, M. And Ghasemimofard, MA., Application of Spectral Data to Estimate the Wheat Crop Needs, Geomatics National Conference, May 2011. [Persian]
- [14]. Ziaeian-Firoozabadi, P., L. Sayad-Bydhndy, and M. Eskandari-Nodeh., Mapping and estimating the area under rice cultivation in Sari city using satellite images Radarst, Geography Research Natural 68: 45-58, 2009. [Persian]

Archive of SID